

**ІНТЕГРАЦІЯ ПРИНЦИПІВ НАЛЕЖНОГО ВРЯДУВАННЯ ЄС У
СИСТЕМУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ**

Пояснювальна записка і розрахунки
до кваліфікаційної роботи магістра
за освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування»
спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування"

Розробив: здобувач вищої освіти
за другим (магістерським) рівнем
(роботу виконано самостійно,
відповідно до принципів
академічної доброчесності)
групи 219-ПУА-323
Ксенія КАЛАМАЙКА
(власне ім'я та прізвище)

Керівник:
доктор ек.наук, професор
Олена ДИКАНЬ
(власне ім'я та прізвище)

Рецензент Мирослава КОРИНЬ
(власне ім'я та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Дана кваліфікаційна робота включає в себе 14 слайдів презентації, 113 аркушів пояснювальної записки формату А4, що включає 6 рисунків, 6 таблиць, 77 літературних джерел.

Ключові слова: ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ, НАЛЕЖНЕ ВРЯДУВАННЯ, ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ, МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД, ДЕРЖАВА.

Об'єктом дослідження є система публічного управління України.

Метою дослідження аналіз принципів належного врядування, що застосовуються в країнах Європейського Союзу, та обґрунтування шляхів їх адаптації для потреб публічного управління України.

У кваліфікаційній роботі досліджено сучасний стан публічного управління в Україні та його розвиток з урахуванням міжнародного досвіду. Розглянуто державні управлінські принципи, особливості публічного управління в умовах воєнного стану, а також вплив міжнародних зобов'язань України на внутрішній і зовнішній розвиток.

Аналізовано принципи належного врядування країн ЄС і механізми їх адаптації до української системи публічного управління.

Запропоновано модель інтеграції цих принципів, обґрунтовано їхню доцільність та розроблено рекомендації щодо впровадження в нормативно-правове поле України.

Результати дослідження спрямовані на підвищення ефективності та прозорості публічного управління.

ABSTRACT

This qualification work includes 14 presentation slides, 113 sheets of an explanatory note of A4 format, including 6 figures, 6 tables, 77 literary sources.

Keywords: PUBLIC ADMINISTRATION, GOOD GOVERNANCE, EUROPEAN UNION, INTERNATIONAL EXPERIENCE, STATE.

The object of the study is the system of public administration of Ukraine.

The purpose of the study is to analyze the principles of good governance applied in the countries of the European Union and substantiate ways to adapt them to the needs of public administration in Ukraine.

The qualification work studies the current state of public administration in Ukraine and its development taking into account international experience. The article considers state management principles, features of public administration under martial law, as well as the impact of Ukraine's international obligations on internal and external development.

The principles of good governance of the EU countries and the mechanisms of their adaptation to the Ukrainian system of public administration are analyzed.

A model of integration of these principles is proposed, their expediency is substantiated and recommendations for implementation in the regulatory and legal field of Ukraine are developed.

The results of the study are aimed at improving the efficiency and transparency of public administration.

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний

Кафедра Менеджмент, публічне управління та HR-технології

Ступінь вищої освіти магістр

Освітня програма «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування"

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(підпис)

д.е.н., професор
(вчене звання)

Олена ДИКАНЬ
(власне ім'я та прізвище)

21 жовтня 2024 р.

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ

Ксенії Каламайці

(власне ім'я та прізвище)

1. Тема роботи «Інтеграція принципів належного врядування ЄС у систему публічного управління України»

керівник роботи Олена Дикань, д-р ек.наук, професор

(власне ім'я та прізвище, науковий ступінь, вчене звання)

затверджено розпорядженням по економічному факультету від "21" жовтня 2024 року №31/24.

2. Строк подання здобувачем вищої освіти роботи 12 січня 2025 року

3. Вихідні дані до роботи фундаментальні положення теорії державного управління, дослідження вітчизняних і зарубіжних учених. Нормативну основу роботи складають закони України, укази та розпорядження Президента України, постанови Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України, нормативні акти органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування України тощо.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Оцінка сучасного стану публічного управління в Україні. Державні управлінські принципи у формуванні системи публічного управління та адміністрування в Україні. Ключові принципи міжнародних зобов'язань України як чинники зовнішнього та внутрішнього розвитку держави. Особливості публічного управління в Україні в умовах воєнного стану. Особливості принципів належного врядування в країнах-членах ЄС. Інтеграція системи принципів належного врядування. Відображення принципів належного врядування в українському нормативно-правовому полі. Обґрунтування доцільності

впровадження моделі принципів належного врядування в систему публічного управління України. Розробка моделі впровадження принципів належного врядування в систему публічного управління України. Пропозиції щодо інтеграції принципів належного врядування в систему публічного управління України.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
1 Теоретичні основи розвитку публічного управління в Україні - п'ять слайдів, 2 Дослідження принципів належного врядування в країнах ЄС та механізмів їх адаптації для України – п'ять слайдів, 3 Впровадження принципів належного врядування в систему публічного управління України - два слайди.

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

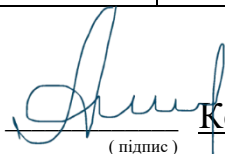
Розділ	Прізвище, ініціали та посада Консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 21 жовтня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

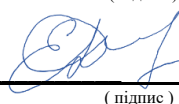
№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретичні основи розвитку публічного управління в Україні	15.11.2024	
2	Дослідження принципів належного врядування в країнах ЄС та механізмів їх адаптації для України	10.12.2024	
3	Впровадження принципів належного врядування в систему публічного управління України	08.01.2025	
4	Графічна частина	10.01.2025	

Здобувач вищої освіти

(підпис)

Ксенія КАЛАМАЙКА
(власне ім'я та прізвище)

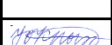

Керівник роботи

(підпис)

Олена ДИКАНЬ
(власне ім'я та прізвище)

Зміст

Вступ	6
1 Теоретичні основи розвитку публічного управління в Україні	10
1.1 Оцінка сучасного стану публічного управління в Україні	10
1.2 Державні управлінські принципи у формуванні системи публічного управління та адміністрування в Україні	16
1.3 Ключові принципи міжнародних зобов'язань України як чинники зовнішнього та внутрішнього розвитку держави	26
1.4 Особливості публічного управління в Україні в умовах воєнного стану	30
Висновки до першого розділу	34
2 Дослідження принципів належного врядування в країнах ЄС та механізмів їх адаптації для України	37
2.1 Особливості принципів належного врядування в країнах-членах ЄС	37
2.2 Інтеграція системи принципів належного врядування	48
2.3 Відображення принципів належного врядування в українському нормативно-правовому полі	70
Висновки до другого розділу	76
3 Впровадження принципів належного врядування в систему публічного управління України	78
3.1 Обґрунтування доцільності впровадження моделі принципів належного врядування в систему публічного управління України	78
3.2 Розробка моделі впровадження принципів належного врядування в систему публічного управління України	83
3.3 Пропозиції щодо інтеграції принципів належного врядування в систему публічного управління України	90

Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дат		Літ.	Аркуш	Аркушів
Розробив		Каламайка К.В.			Інтеграція принципів належного врядування ЄС у систему публічного управління України			
Перевішив		Дикань О.В.					5	113
Н. Контр.		Крихтіна Ю.О.				УкрДУЗТ		
Затверд.		Дикань О.В.						

Висновки до третього розділу	100
Висновки	102
Список використаних джерел	104

Список використаних джерел

- 1 Accession negotiations with the European Union. Chapter 32. Financial control. URL: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/policy/conditions-membership/chapters-of-the-acquis_en (дата звернення: 28.11.2024).
- 2 Charter of Fundamental rights the European Union. Article 41 «Right to Good administration». Official Journal of the European Communities (2000/C 364/01).
- 3 Directive 2007/66/EC of the European Parliament and of the Council of 11 December 2007 amending Council Directives 89/665/EEC and 92/13/EEC with regard to improving the effectiveness of review procedures concerning the award of public contracts (Text with EEA relevance). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32007L0066> (дата звернення: 28.11.2024).
- 4 Enlargement Strategy and Main Challenges 2014-15, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, COM, EC, 2014.
- 5 ENP Progress reports. URL: https://eeas.europa.eu/diplomatic-network/northern-dimension/8409/enp-progress-reports_en (дата звернення: 28.11.2024).
- 6 European Court of Justice, Case 68/81, Commission v. Belgium, 1982.
- 7 European Court of Justice, Case Technische Universität München, 1991, ECR-I-5469.
- 8 European Principles for Public Administration. SIGMA Papers: №. 27, OECD Publishing, Paris.
- 9 Fiscal Blueprints: A path to a robust, modern and efficient tax administration. Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 2007. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/.../fiscal_blueprint_en.pdf (дата звернення: 28.11.2024).
- 10 Good Practices in Supporting Supreme Audit Institutions. OECD.

URL:<https://www.oecd.org/development/effectiveness/Final%20SAI%20Good%20Practice%20Note.pdf> (дата звернення: 17.10.2021).

11 Implementing the International Standards for Supreme Audit Institutions (ISSAIs): Strategic considerations. INTOSAI Capacity Building Committee. URL: http://www.issai.org/data/files/4B/42/0F/0C/DFCD651035B83C65CA5818A8/implementing_the_issais_-_cbc_guide.pdf (дата звернення: 28.11.2024).

12 Lan Z., Anders K. Paradigmatic View of contemporary Public Administration Reserch: An Empirical Test. Administration & society. 2000. Vol. 32. № 2. P. 138-165. Principles of Corporate Governance. Paris, OECD, 2004.

13 Many countries use the European Code of Good of Administrative Behaviour as a source of inspiration. URL: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/resources/code.faces#/page/1>. (дата звернення: 28.11.2024).

14 Preparing public administrations for the European Administrative Space. SIGMA Papers. No. 23 URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/5kml6143zd8pen.pdf?expires=1567089257&id=id&accname=guest&checksum=255AAEAB8699C7D1FD36B8D85A446D00> (дата звернення: 28.11.2024).

15 Principles of Budgetary Governance. URL: <http://www.oecd.org/gov/budgeting/principles-budgetary-governance.htm> (дата звернення: 28.11.2024).

16 Principles of Corporate Governance. OECD, Paris, 2004.

17 Public service principles for the EU civil service. European Ombudsman. European Union, 2012.

18 Raadshelders and Rutgers, «The Evolution of Civil Service Systems», in Bekke, Perry and Toonen (eds.), Civil Service Sysems in Comparative Perspective, Indiana University Press, 1996.

19 Schwarze J. Administrative Law under European Influence: On the Convergence of the Administrative Laws of the EU Member States, Nomos, Baden-Baden, and Sweet and Maxwell, London, 1996.

20 Schwarze, J. The Procedural Guarantees in the Recent Case Law of the European Court of Justice, in Essays in Honour of Henry G. Schermers, Vol. II, Dordrecht, Boston, London, 1994, 487 p.

21 Section IV of the Statistical Annex and on the following websites of the European Commission. URL: http://ec.europa.eu/economy_finance/international/neighbourhood_policy/ukraine_en.htm (дата звернення: 28.11.2024).

22 Sustainable Institutions for European Union Membership. Paris : OECD, 1998. p. 10.

23 The future of public employment in central public administration: Restructuring in times of government transformation and the impact on status development. Luxembourg: EIPA, 2012. URL: http://www.eupan.eu/files/repository/2013021293522_Study_The_future_of_public_employment.pdf (дата звернення: 28.11.2024).

24 The Lima Declaration defines Guidelines on Auditing Precepts, which should be implemented in each country. URL: <http://www.intosai.org/issai-executive-summaries/view/article/issai-1-the-lima-declaration.html>. (дата звернення: 28.11.2024).

25 Thijs N., Hammerschmid G., Palaric E. A comparative overview of public administration characteristics and performance in EU 28. European Commission. Brussels. 2017.

26 Treaty on European Union. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 1992. URL: <http://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/in-the-past/the-parliament-and-the-treaties/maastricht-treaty> (дата звернення: 28.11.2024).

27 United Nations Conventions against Corruption. United Nations Office on Drugs and Crime. United Nations, New York, 2004.

28 Woodrow, Wilson. June, 1887. The Study of Administration, Political Science Quarterly. 1887, Vol. 2, No. 2 (Jun., 1887), pp. 197-222. URL: http://www.commentary.com/admin_thoughts_1887.pdf (дата звернення: 28.11.2024).

29 Ziller, J. “Le principe de proportionnalité en droit administratif et droit communautaire”, in *Actualité juridique, droit administratif*, numéro spécial, juin, 1996, pp. 185-188.

30 Амосов О., Гавкалова Н. Публічне адміністрування в Україні: зв'язок з архетипами та пріоритети розвитку. Публічне управління: теорія та практика. 2014. № 2 (18). С. 7-13.

31 Бакуменко В.Д. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. С. 562-563.

32 Бакуменко В.Д. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. С. 564.

33 Бакуменко В.Д. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. С. 571-572.

34 Волков А. М. Публичное управление недропользованием в России (современный период). *Правовая инициатива*. 2013. № 7. С. 15.

35 Волошин Ю. О. Юридичний енциклопедія. URL: <http://leksika.com.ua/16211205/legal/printsip> (дата звернення: 29.10.2024).

36 Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст.голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. Київ, Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.

37 Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна, Київ : НАДУ, 2010. 820 с.

38 Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад.. держ. упр. при Президентіві України ; наук.-ред.колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Т. 1 : Теорія державного управління / наук.-ред.колегія : В. М. Князєв (співголова), І. В. Розпутенко (співголова) та ін. Київ : НАДУ, 2011. 748 с.

39 Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад.. держ .упр. при Президентіві України ; наук.-ред.колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Т. 2 : Методологія державного управління / наук.-ред.колегія : Ю. П. Сурмін (співголова), П. І. Надолішній (співголова) та ін. Київ : НАДУ, 2011. 692 с.

40 Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад.. держ .упр. при Президентіві України ; наук.-ред.колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Т. 3 : Історія державного управління / наук.-ред.колегія : А. М. Михненко (співголова), М. М. Білинська (співголова) та ін. Київ : НАДУ, 2011. 788 с.

41 Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад.. держ .упр. при Президентіві України ; наук.-ред.колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Т. 7 : Державне управління в умовах глобальної та європейської інтеграції / наук.-ред.колегія : І. А. Грицяк (співголова), Ю. П. Сурмін (співголова) та ін. Київ : НАДУ, 2011. 764 с.

42 Жадан О.В. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. С. 576.

43 Загальної декларації прав людини. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015(дата звернення: 03.11.2024).

44 Заключениеный акт Совещания по безопасности и сотрудничеству в Европе. База даних. «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_055 (дата звернення: 30.10.2024).

45 Козаков В. М. Основні принципи державного управління в Україні: соціально-ціннісний аспект, Державне управління: удосконалення та розвиток 2010. № 12. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=229> (дата звернення: 08.05.2016).

46 Козюра І.В. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. С. 570.

47 Конвенція Ради Європи про захист прав людини і основоположних

свобод. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004 (дата звернення: 01.11.2024).

48 Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=254%EА%2F96-%E2%F0> (дата звернення: 04.11.2024).

49 Копенгагенські критерії членства в Європейському союзі (інформаційно-аналітична довідка). Міністерство закордонних справ. Офіційний сайт. URL: <https://mfa.gov.ua/ua/page/open/id/774> (дата звернення: 08.11.2024).

50 Кравченко С.О. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. С. 569.

51 Мамонова В.В. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. С. 566-568.

52 Національна Стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016 – 2020: Указ Президента України від 26.02.2016 № 68/2016. База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/68/2016> (дата звернення: 10.11.2024).

53 Національна Стратегія у сфері прав людини: Указ Президента України від 25.08.2015 № 501/2015. База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/501/2015> (дата звернення: 10.11.2024).

54 Національне агентство з питань державної служби України. Офіційний сайт. URL: <https://nads.gov.ua/ua/diyalnist/ukrayina-yes> (дата звернення: 08.11.2024).

55 Парижская хартия для новой Европы. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_058 (дата звернення: 24.11.2021).

56 Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. База

даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення: 20.11.2024).

57 Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: Постанова КМУ від 3.11.2010 р. № 996. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF> (дата звернення: 30.11.2024).

58 Про міжнародні договори України: Закон від 29.05.2004 № 1906-IV. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15> (дата звернення: 01.12.2024).

59 Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 21.11.2024).

60 Про службу в органах місцевого самоврядування. Закон України від 7.05.2001 № 2493-III. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14> (дата звернення: 21.11.2024).

61 Родченко І. Ю. Механізми, принципи, критерії та пріоритетні напрями самовпорядкування в системі державного управління. Теорія та практика державного управління. 2017. 3(58). URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2017-3/doc/1/08.pdf> (дата звернення: 24.11.2024).

62 Родченко Л.М., Родченко І.Ю., Червякова О.В. Розвиток механізмів самовпорядкування в системі державного управління: Монографія / Л.М. Родченко, І.Ю. Родченко, О.В. Червякова – К. : ТОВ «НВП» Інтерсервіс», 2019. – 176 с.

63 Свірін М.Г. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. С. 562-563.

64 Статут ООН. Видано Департаментом громадської інформації ООН. URL: http://www.un.org.ua/images/UN_Charter_Ukrainian.pdf (дата звернення

24.11.2024).

65 Стратегія реформування державного управління України на період до 2021: Розпорядження КМУ від 24.05.2016 № 474. База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80> (дата звернення: 10.11.2024).

66 Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020». Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015. База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (дата звернення: 10.11.2024).

67 Сурмін Ю.П. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. С. 563.

68 Сурмін Ю.П., Трощинський В.П. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. С. 605.

69 Трощинський В.П. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. С. 605.

70 Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. База даних «законодавство України»/ ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004(дата звернення: 24.11.2024).

71 Українська Радянська Енциклопедія. URL: <http://leksika.com.ua/13660616/ure/printsip>

72 Файоль Анри: 14 правил успешного менеджмента. URL: <https://thermos.wordpress.com/2009/02/20/%D0%B0%D0%BD%D1%80%D0%B8-%D1%84%D0%B0%D0%B9%D0%BE%D0%BB%D1%8C-14%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D1%83%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%88%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE->

D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC/(дата звернення: 28.11.2024).

73 Цветков В. В. Демократія – Управління – Бюрократія: в контексті модернізації українського суспільства : монографія. Київ : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, 2001. 298 с. URL: <http://kul.kiev.ua/praci-2001-roku/cv-tkov-v.v.-gorbatenko-v.p.-demokratija-upravlinnja-bjurokratija-v-konteksti-modernizaciji-ukrajinskogo-suspilstva-monografija.-k.-institut-dergavi-i-prava-im.-v.m.-koreckogo-nan-ukrajini.html> (дата звернення: 28.11.2024).

74 Червякова О. В. Перехід до парадигми механізмів трансформації державного управління. Проблеми модернізації України. Київ : ДП «Видавничий дім «Персонал», 2017. Вип.5, С. 17-19.

75 Червякова О.В. Нова парадигма орієнтирів публічного управління. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2017. №1, С. 171-175.

76 Чернов С. І., Гайдученко С. О. Текст лекцій з дисципліни «Публічне адміністрування». Харків : ХНУМГ, 2014. С. 7.

77 Штика Л.Г. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. С. 562-563.